

1300 uur uit een natuurveld!

Iedere sportveldbeheerder heeft dezelfde opdracht: zorg dat je met beperkte middelen optimale spel- en training faciliteiten creëert voor je publiek. Een ding weet je daarbij ook zeker: het budget is een beperkende factor. In veel gemeentes is het zelfs zo dat er ieder jaar weer aan het jaarbudget wordt geknaagd. In dit interview spreken met iemand die het gewoon goed voor elkaar lijkt te hebben. Zelfs zijn trainingsveld ziet er half februari met bijna 1300 trainingsuren op de teller nog relatief vlak en goed bespeelbaar uit. Hier en daar zijn zelfs al wat voorzichtige groene sprietjes van het rietzwak te zien dat hier is ingezaaid. Het nieuwe vakblad voor sportveldbeheer praat met Wim Meijer, sportveldbeheerder van de Zuid-Hollandse gemeente Hardinxveld-Giessendam.

Auteur: Hein van Iersel

Hardinxveld-Giessendam is een kleine gemeente met circa 17.000 inwoners. Hoewel het een overwegende landelijke gemeente is, met veel open ruimte, wordt de gemeente zwaar bepaald door de A5 die dwars door de twee kernen van de gemeente heen getrokken is. Sinds kort is daar nog de Betuweroute bijgekomen. Alle sportvelden in de gemeente worden gebruikt door een voetbalclub: V.V. Hardinxveld en zijn bij elkaar gebracht in een complex aan de Sluisweg dat globaal tussen de beide kernen Hardinxveld en Giessendam is gelegen. Naast 4 wedstrijd-velden en een groot uitgevoerd trainingsveld zijn op dit complex ook twee kunstgrasvelden en een aantal kleine trainingsveldjes van de korfbalverenigingen van Hardinxveld en Giessendam gesitueerd.

Zelf doen

Hardinxveld-Giessendam verzorgt het complex aan de Sluisweg grotendeels zelf. Alleen het grote en gespecialiseerde onderhoud wordt uitgevoerd.

Wim Meijer: langzaam werkende meststof creëert een win/win situatie: een beter veld en economischer beheer.

Maaien, prikken, slepen en kunstmest strooien wordt in eigen beheer en met eigen machines uitgevoerd. Vertidraineren, bezanden, en incidenteel een bewerking met de Koro Field Top Maker of de Koro Recycling Dresser wordt uitbesteed. De vier wedstrijd-velden van V.V. Hardinxveld zijn allemaal uitgevoerd als traditionele natuurgrasvelden, met als uitgangspunt de vette rivierklei die de rivier de Merwede heeft achtergelaten. Deze kleigrond is bij de aanleg verbeterd door het doormengen met ongeveer 400 kubieke meter verschalingszand per veld. Ook nu nog worden de velden ieder gedresst met circa 20 tot 40 kuub verschalingszand per hectare. Het trainingsveld is uitgevoerd als een IZO-veld van Grontmij (Ingezaaide Zand Oefenvelden). Dit houdt in een toplaag van 40 cm grof zand met daarbij een laag van 15 centimeter fijner zand voor extra stabiliteit. De onderbouw bestaat uit goed waterdoorlatend zand, waarvan de samenstelling is afgestemd op de toplaag. De bovenste laag bestaat uit een humeus zand, dat Meijer omschrijft als bosgrond. De toplaag (15 cm) bestaat uit een zorgvuldig geselecteerde

Bemestingsadvies 2004 Hardinxveld-Giessendam

Veldnaam	Oppervlakte (m2)	pH	Org.stof	Multigreen 32-6-10 kg/veld april	Multigreen 26-5-20 kg/veld	DCM Vivifos 4-30-0kg/veld mei/juni	Multigreen 26-5-20kg/veld september	Totaalgift N	kg/veld P_O5	75
Hoofdveld	7.800	6,7	2,90%	150	150	200	150	134	84	75
Veld 2	7.800	7,1	2,00%	150	150	200	150	134	84	75
Veld 3	7.800	6,8	2,90%	150	150	200	150	134	84	75
Veld 4	7.800	6,8	2,30%	150	150	200	150	134	84	75
Trainingsveld	7.800	6,2	1,60%	0	150	200	150	86	75	60
			Totalen	600	750	1000	750			

Bemestingsadvies met dank aan Prograss (Wout Mulwijk).

zandsoort, die voldoende organische stof bevat. Bovendien houdt het materiaal water vast. Het IZO trainingsveld wordt intensief gebruikt. Zeer intensief kun je wel zeggen. Volgens de opgave van V.V. Hardinxveld tot wel zo'n 1300 uur per jaar. Toch is de conditie van het veld redelijk te noemen. Het veld is relatief vlak met weinig tot geen diepe putten. En dit terwijl tijdens de winterperiode weinig wordt gesleept. Meijer: Op het veld zaaien we nu sinds 2 jaar een speciaal trainingsveldenmengsel in. Vroeger zaaiden we in met een SV-7 mengsel bestaande uit Engels raai en Veldbeemd. Nu gebruiken we speciaal voor het trainingsveld een mengsel bestaande uit 65% rietzwenkgras, 20% Engels raigras en 15% veldbeemd. Volgens Meijer is het grote voordeel hiervan dat het rietzwenk (*Festuca arundinacia*) veel dieper wortelt als andere rassen. Ook als de mat helemaal is weggespeeld zorgt de zode nog voor stabiliteit

Op het trainingsveld zijn half februari nog de nodige rietzwenk plantjes waar te nemen. En dat na bijna 1300 uur training.

en spelcomfort. Op het trainingsveld is het bewijs van de stelling van Meijer makkelijk te zien. Zelfs na bijna 1300 trainingsuren trouwe dienst is er nog behoorlijk wat rietzwenk aan te treffen op het veld.

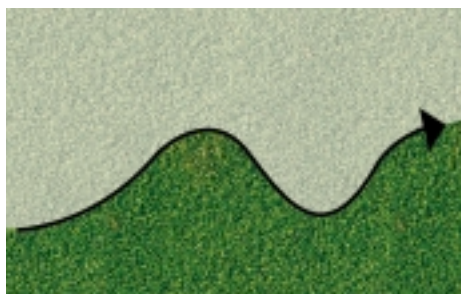
Doorzaaien

Als de trainingen worden gestopt, start de aannemer van Hardinxveld meteen met doorzaaien van het trainingsveld. Meijer: "Meestal slepen we alleen en zaaien we dan opnieuw in. Als het veld erg ongelijk is laten we de aannemer het veld rotoeggen en kilveren met een laser." In het seizoen van 2003 had de aannemer zich enigszins verkeken op de zaai-instructies voor het rietzwenk, Engels raai en veldbeemd mengsel. Omdat de aannemer al jaren gewend was om door te zaaien met zo'n 60 kg per hectare had hij dat opnieuw gedaan. Het verschil is alleen dat rietzwenk heel veel zwaarder is als veldbeemd of Engels. Een juiste dosering zou geweest zijn 240 kg per hectare in

plaats van de toegediende 60 kilo. In 2004 is de instructie wel goed opgevolgd en was het resultaat uitstekend.

Langzaam werkend

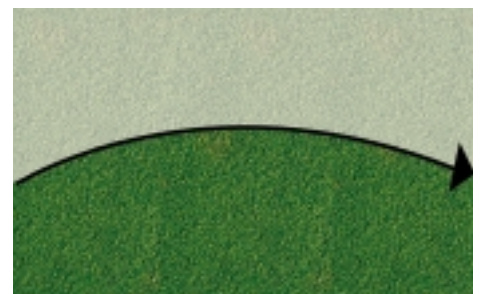
Meijer is al heel veel jaren een trouwe gebruiker van de langzaam werkende meststoffen van Haifa. Tot in het begin van de negentiger jaren werden de velden bemest met traditionele snelwerkende minerale meststoffen als KAS. Deze voldeden niet op de toch al rijke kleibodem

van Hardinxveld-Giessendam. Het resultaat was een enorme groeisput, direct na toediening van de meststof. Meijer: "Wij waren verplicht om de velden na iedere maaibeurt te vegen. Zoveel gras lag er op het veld. Wij zijn toen in het begin jaren negentig overgestapt op Multigreen meststoffen van Haifa. Het resultaat is een mooie egale groeicurve, een betere mat, en een goede kleur. Een bijkomend, maar niet onbelangrijk voordeel is de besparing door de vermindering van het sloopvuil ieder najaar. De uitspoeling van de kunstmest gaf niet alleen een groeisput te zien op het veld, maar ook in de aangrenzende sloten. Sinds het seizoen van 2003 geeft Meijer zijn velden naast Multigreen van Haifa ook nog een gift van 250 kg DCM Vivifos per hectare. Deze meststof met een NPK verhouding van 04-30-00 zorgt voor een extra fosfaatgift. Volgens Meijer wordt het fosfaat op de ijzerrijke kleibodem meer vastgehouden als goed is voor een gezonde ontwikkeling van de grasplant.

Licht en lucht

Het complex van Hardinxveld-Giessendam ligt in open terrein met alleen een smalle en zwaar teruggesnoeide houtsingel er om heen. Volgens Meijer is dat wel eens anders geweest. Een aantal jaren geleden waren alle velden omzoomd met heel veel en hoog opgaande plantstroken. Deze namen veel licht en lucht weg voor een goede ontwikkeling van het veld. Verder was het onderhoud van deze plantstroken veel duurder dan de grasstroken die er gedeeltelijk voor in de plaats zijn gekomen. Meijer: "Onze Sabo-Roberine vijfdeelige kooimaaiër is toch op het veld aanwezig, die kan dus meteen de zomen van de velden meemaaien. "

Langzaam werkende meststof zorgt voor een gelijkmatige groeicurve, tegenover snelwerkende minerale meststoffen.